

Nove knjige v pedagoški knjižnici

MILIVOJEVIĆ, Zoran idr. (2007).

Mala knjiga za velike starše. Novi Sad: Psihopolis institut.

Mala knjiga za velike starše je knjiga o vzgoji. Izšla je pri novosadski založbi Psihopolis konec leta 2007. Njeni avtorji Zoran Milivojević, Katja Bilban, Vida Kokelj, Miša Kramberger, Tjaša Steiner in Borut Kožuh so ta vzgojni priročnik, namenjen predvsem staršem, učiteljem in vzgojiteljem, zasnovali na načelih transakcijske analize.

Avtorji pri svojem pisanju izhajajo iz trditve, da preveč ljubezni ne more pokvariti otroka, pomanjkanje realne kritike in kazni pa ga lahko.

Knjigo sestavlja pet poglavij. V prvem avtorji spregovorijo o tem, zakaj so določene omejitve pri socializaciji nujne, seveda ob sočasnem izkazovanju ljubezni otroku.

Drugo poglavje namenjajo analizi pomembnosti kakovosti starševskih sporočil otroku, saj otrokovo identiteto oblikujemo s sporočili, ki jih nanj naslavljamo. Pri tem izhajajo iz načel in izkušenj transakcijske analize. Tako priporočajo, naj bodo sporočila otrokom realna, naslovljena na otrokova dejanja in ne na njegovo osebnost in njegove lastnosti. Za razvoj otrokove samozavesti je pomembno, da so nanj naslovljene pohvale pogoste in realne. Tudi realne kritike njegovih dejanj so nujne in koristne, toda vedno kritizirajmo le vedenje, kritikam osebnosti se izogibajmo. Ob tem se izražajmo jasno in razumljivo. Ignoriranje otroka ni ustrezno vzgojno sredstvo.

Tretje poglavje je namenjeno predstavitvi zlatih pravil vzgoje, ali drugače, govori o tem, kakšni so dobri starši in kako naj ravnajo, da to postanejo. Temeljna ravnanja, ki predpostavljajo dobro starševstvo, so:

- otroka pripravljati na samostojno življenje;
- postavljati mu ustrezne zahteve (ne previsoke in ne prenizke) in zahtevati od njega tudi opravljanje neprijetnih dejavnosti, ki so dolgoročno zanj koristne;
- razviti mu delovne navade;
- ustrezno ga pohvaliti in nagrajevati ter ustrezno kaznovati (najprej kritika vedenja, nato grožnja s kaznijo, nato konkretna kazen in vztrajanje pri izrečenih kazni).

V četrtem delu avtorji opišejo najpogostejše napake, ki jih starši delamo pri vzgoji:

1. preveč zahtev in previsoke zahteve, (gre za t. i. pogojevano starševsko ljubezen),
2. čezmerno razvajanje,
3. čezmerno varovanje otroka,
4. zanemarjanje otroka,
5. čezmerno kaznovanje otroka.

Avtorji poudarjajo, da so enakomerna razmerja med zahtevami, pohvalami in kritikami otroka nujna za njegovo uspešno osamosvajanje in odraščanje. Če vzgoja staršev ni pravilna in uravnotežena, imajo otroci pozneje v življenju težave in niso zadovoljni s seboj. Pomembno je otroku izražati starševsko ljubezen, mu postaviti primerne cilje in zahteve, ga hvaliti in nagrajevati, ko ravna prav, ter ga kritizirati in kaznovati, ko ne ravna v skladu z zahtevami staršev.

Katere so odlike dobrih staršev, avtorji povedo v petem poglavju. Za začetek nas opogumijo, da dober starš in vzgojitelj lahko postane vsak, kdor se tega želi naučiti.

Pri tem je pomembno, da ravnamo tako, kot mislimo, da je prav, in da smo odločni vztrajati pri svojih odločitvah do konca; da svoje zahteve izražamo jasno, da nas otrok razume; imejmo stik z otrokom; ko napovemo kazen, jo izpeljimo; nikoli ne žalimo in zmerjajmo otroka; pohvalimo otroka, ko si to zasluži; spoštujemo ga in mu povejmo, da ga imamo radi; vedno kritizirajmo le otrokovo vedenje in nikoli njegovih lastnosti.

Knjiga z razlagami o naklonjenosti, zahtevah in omejevanju otrok jasno razkrije pravilne metode staršev, učiteljev in vzgojiteljev pri vzgoji in socializaciji otrok.

VALENČIČ ZULJAN, Milena (ur.)(2007).

Izzivi mentorstva. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.

Knjiga Izzivi mentorstva je plod dela avtoric in avtorjev: Milene Valenčič Zuljan, Janeza Vogrinca, Jane Kalin, Cvetke Bizjak in Zvonke Krištof. Izšla je leta 2007 v založništvu Pedagoške fakultete v Ljubljani kot izid izvajanja projekta Partnerstvo fakultet in šol v 2006–2007 – Model sistematičnega uvajanja pripravnikov in začetnikov v pedagoškem poklicu v vzgojno izobraževalno delo, ki je bil financiran s sredstvi Evropskega socialnega sklada EU in Ministrstva za šolstvo in šport RS.

Knjiga je snovana kot visokošolski učbenik z namenom, slovenski knjižni trg obogatiti s priročnikom, ki bi bil podlaga in iztočnica izobraževanju in usposabljanju mentorjev. Sestavlja jo sedem poglavij.

Milena Valenčič Zuljan in Janez Vogrinc v prvem poglavju, Učiteljeva poklicna vloga in učiteljev profesionalni razvoj osvetlita ozadja, ki so pogoj za učiteljev kakovostni profesionalni razvoj in s tem tudi za kakovostno mentorsko pomoč pripravnikom in poklicnim kolegom (učiteljeva poklicna vloga, njegove kompetence, učiteljev profesionalni razvoj, refleksija in kognitivno-konstruktivistični model pouka kot spodbujevalci učiteljevega profesionalnega razvoja).

Da je kakovost medosebnega komuniciranja med mentorjem in mentorjancem v procesu mentoriranja zelo pomembna, ugotavljata nadalje avtorici Jana Kalin in Milena Valenčič Zuljan v drugem poglavju, ki prinaša še teme: kaj je komunikacija in značilnosti medosebnega komuniciranja, poslušanje, šumi v komunikaciji, jasnost izražanja, povratna informacija, strukturiran pogovor, metakomunikacija.